

عنوان مقاله:

مطالعه ی تطبیقی ارتباط دین و به هم پیوستگی اجتماعی در ایران

محل انتشار:

دوفصلنامه جامعه شناسی نهادهای اجتماعی، دوره 9، شماره 19 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

محمد رضا طالبان - دانشیار جامعه شناسی پژوهشکده ی امام خمینی و انقلاب اسلامی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

جامعه شناسان از دیرباز، «دین» را به عنوان عامل مهم تامین و حفظ به هم پیوستگی اجتماعی جوامع محسوب نموده و استدلال هایی را در معقول سازی این رابطه مطرح کرده اند. در مقابل، برخی نظریه پردازان متاخر سکولاریزاسیون در علوم اجتماعی این استدلال را مطرح نموده اند که امروزه یکی از مهم ترین پیامدهای مدرنیزاسیون و توسعه یافتگی بر حیات دینی جوامع آن بوده که پیوند دین و به هم پیوستگی اجتماعی را به شدت تضعیف نموده است تا جایی که به هم پیوستگی اجتماعی، دیگر وابستگی چندانی به دین و دینداری اعضای جامعه ندارد. در تحقیق حاضر، ابتدا استدلال های این دو دیدگاه نظری رقیب در جامعه شناسی به دو فرضیه ی متفاوت درخصوص چگونگی ارتباط دین با به هم پیوستگی اجتماعی ترجمه گردید. سپس، تلاش گردید با واحد تحلیل قرار دادن «استان» و استفاده از داده های جمعی نیمه ی دوم دهه ی ۱۳۹۰، اعتبار این فرضیات با روش تطبیقی درون کشوری در ایران مورد آزمون تجربی قرار گیرند. نتایج این آزمون از یک سو، حمایتی تجربی برای فرضیه ی سنتی در جامعه شناسی فراهم آورد مبنی بر آن که دین تقویت کننده ی به هم پیوستگی اجتماعی است. از سویی دیگر، یافته های تحقیق حمایتی تجربی برای پیش بینی نظریه پردازان سکولاریزاسیون فراهم نیامد و فرضیه ی آن ها توسط شواهد تجربی برآمده از استان های ایران ابطال گردید. در مجموع، یافته های مربوط به آزمون تجربی فرضیات این تحقیق در ایران با روش تطبیقی درون کشوری و تحلیل بین استانی نشان داد که دین عامل مهمی در تقویت به هم پیوستگی اجتماعی است؛ حتی هنگامی که اثرات توسعه یافتگی کنترل و حذف شوند.

کلمات کلیدی:

دین، به هم پیوستگی اجتماعی، توسعه ی اقتصادی-اجتماعی، جامعه شناسی دین، استان های ایران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1635219>

